

Informace a informační instituce

Informace

- informace nás obklopují celý život
- jednoznačná definice neexistuje
- objekt zkoumání mnoha oborů – teorie informace, kybernetika, matematika, informatika, fyzika, chemie, informační věda, sociální komunikace, lingvistika, sémiotika...
- psychofyziologický jev a proces

Definice

1. Filozofie
 - Potenciálně komunikovatelný poznatek o objektivní realitě
 - Význam přiřazený obrazům, údajům a z nich utvořeným lidským celkům. Informace představuje míru uspořádanosti systémů na rozdíl od entropie, tj. míry neuspořádanosti.
2. Sociální komunikace
 - Každý znakový projev, který má smysl pro komunikátora i příjemce (Lamser)
3. Kybernetika
 - Název pro obsah toho, co se vymění s vnějším světem, když se mu přizpůsobujeme a působíme na něj svým přizpůsobováním (N.Wiener)
4. Matematika
 - Obsah zprávy, který je definován jako záporný dvojkový logaritmus její pravděpodobnosti
5. Pro laika postačující
 - Sdílené, komunikované sdělení, zpráva, znalost
 - Information is nothing if not shared – nešířená informace ztrácí svou hodnotu

Co všechno může být informační a proč?

- Informační společnost → informační potřeby → informační bariéry → informační instituce → informační pracovník → informační služby → informační zdroje, informační prameny → informační systémy → informační cyklus
- Informační etika, informační bezpečnost, informační poločas, informační politika, informační průmysl

Informační společnost

Založená na:

- informacích, znalostech
- schopnosti informace získávat, analyzovat, využít je
- integraci informačních a komunikačních technologií do všech oblastí společenského života

V praxi to znamená:

- internet na každém rohu, mobilní telefony, práce z domova, e-learning, video-konference, e-shopping, e-banking
- efektivní, rychlé, přístupnější toky informací
- A kdo se v tom všem má vyznat a orientovat?

Běh informací - informační cyklus (vědecké informace)

- autor – korektor – nakladatel
- získání, ukládání, vyhledávání (knihovny a další informační instituce)
- klasifikace a zpracování informace
- budování vlastního informačního archivu
- analýza, zpracování
- vlastní prezentace = autor = vznik nového informačního pramene

Informační pramen

- prostředek společenské komunikace tvořený nosičem informací a množinou na něm (v něm) fixovaných nebo přenášených dat či informací
- typy dle zpracovanosti
 - primární, sekundární, terciární
- typy dle způsobu záznamu informací
 - písemné, obrazové, zvukové, audiovizuální, elektronické, multimediální
- typy dle formy zveřejnění
 - tištěné, elektronické, mikrografické

- typy dle stupně zveřejnění
 - zveřejněné, tajné, interní
- typy dle kontinuity ve vydávání
 - periodické, seriálové, jednorázové

Primární (původní) informační prameny

- bezprostředně zaznamenané autorovy myšlenky v přirozeném jazyce (jedná se o konkrétní informaci)
- osobní kontakt
- konference, korespondence, invisible college
- monografie, učební texty – ucelenou formou informace na specializované téma
 - encyklopedie, příručky, slovníky
 - odborné časopisy
 - faktografické databáze – adresáře, číselníky, statistiky...
 - speciální literatura – normy, patenty, legislativní literatura
 - šedá literatura – těžko dostupné materiály běžnými způsoby (výzkumné zprávy, konferenční materiály, diplomové práce atd.)

Sekundární informační prameny

- informují zkráceným způsobem o existenci primárního dokumentu (bibliografický záznam)
- usnadňují orientaci a urychlují přístup k původním zdrojům
- katalogy – podchycují fondy knihoven a informačních středisek, produkci nakladatelů (dříve lístkové – dnes elektronické)
- bibliografické databáze – podchycují produkce nakladatelů (záznamy článků z odborných časopisů, monografií, kapitol z monografií...)

Katalogizační záznam

- uvádí údaje o zpracovaném dokumentu
- slouží k jeho identifikaci, vyhledání a získání
- složen z popisných, věcných, příp. lokačních údajů

Anatomický atlas člověka / Frank H. Netter; John T. Hansen, consulting editor; [přeložili Libor Páč, Petr Dubový]. – Vyd. 2. rozšíř. – Praha : Grada Publishing, 2005. – 542 s., barev. il. 40 s. – ISBN 80-247-1153-2.

MDT: 611

Výraz tezauru MeSH: anatomie, atlasy Signatura: K-54618

Exempláře: 3180054439 - prezenčně

Informační instituce

- reagují na informační potřeby společnosti a podílejí se na procesu jejich uspokojování
- knihovny a informační střediska
- vydavatelé a nakladatelé
- knihkupci
- distributoři
- producenti, provozovatelé a zprostředkovatelé databází

Knihovny a jejich služby

- získávají, zpracovávají, ukládají a zprostředkovávají informace (tištěné i elektronické) na základě svého poslání a potřeb uživatelů
- výpůjční služby – prezenční, absenční, MVS
- bibliografické služby – katalog, tvorba vlastních DB
- rešeršní služby
- zpřístupňování elektronických informačních zdrojů
- referenční služby – navigace uživatelů
- reprografické, grafické a ediční služby
- Knihovny - odkazy
 - ÚVI 1.LF UK (<https://uvi.lf1.cuni.cz/>) - nabízí možnosti rezervací, online katalog + možnost kontroly svého konta, prodlužování přes e-mail, upozorňování na vypršení výpůjční lhůty
 - Národní knihovna ČR (<https://www.nkp.cz/>)
 - Národní technická knihovna (<https://www.techlib.cz/en/>)
 - Národní lékařská knihovna (<https://nlk.cz/>)
 - knihovna Akademie věd ČR (<https://www.lib.cas.cz/>)
 - fakultní knihovny UK (<https://knihovna.cuni.cz/>)

Odkazy

Související články

- Informace a informační instituce
- Katalogy (1. LF UK, NT)
- Základy vyhledávání ve volných zdrojích
- Orientace v dostupných e-zdrojích
- Informační zdroje na UK
- Fulltextové elektronické informační zdroje
- Citování použité literatury
- Digitální portfolio z pohledu VaV
- Písemná vědecká nebo odborná komunikace

Zdroj

- STEJSKALOVÁ, Jitka a Jitka KRAJÍČKOVÁ. *Základní odborná terminologie. Informační instituce, jejich služby a webovské stránky*. [online]. [cit. 2012-03-10]. <<https://el.lf1.cuni.cz/p17211690/>>.